

Fra: Jan Gabor[jan.gabor@smamineral.com]

Sendt: 27.03.2026 15:23:13

Til: Julie Larsen Gunnerød[julie.gunnerod@statnett.no]

Tittel: Innspill basert på "Presentasjon fra dialogmøte konseptvalgutredning Helgeland-Sverige 12.mars"

You don't often get email from jan.gabor@smamineral.com. [Learn why this is important](#)

OBS: Avsender av e-posten er utenfor organisasjonen. Ikke klikk på lenker eller åpne vedlegg med mindre du kjenner igjen avsenderen og vet at innholdet er trygt.

Hei, og takk for anledningen til å gi innspill til den videre prosessen rundt ny mellomlandsforbindelse fra Nedre Røssåga til Ajaure/Grundfos.

SMA Mineral AS støtter Statnetts pågående arbeid og planene om å styrke transmisjonsnettet på Helgeland. Vi anser dette som kritisk nødvendige tiltak for å sikre industriell utvikling i regionen. Etter informasjonsmøtet i Mosjøen den 12. mars 2026, ønsker vi å fremme følgende faglige og strategiske innspill til den videre prosessen:

1. Endrede forutsetninger for forbruksvekst må få konsekvenser for prioriteringene

Statnett presenterer nå oppdaterte planer for nytt forbruk per stasjon. Her ser vi vesentlige endringer siden KVU Helgeland ble fremlagt i oktober 2024. Mens tyngdepunktet for forventet forbruk den gang lå under Marka trafo og delvis Nedre Røssåga, ser vi nå en betydelig tilvekst av prosjekter tilknyttet Rana trafo. I tillegg har Statnett besluttet å gå videre med ombygging av Rana trafo, noe som har stor betydning for utnyttelsen av den fysiske infrastrukturen på Helgeland.

Samtidig er det klart at prosjektene under Marka trafo i all hovedsak må vente til minst 2034 før ny nettkapasitet blir tilgjengelig. Vi forventer at Statnett integrerer denne nye virkeligheten i sine videre planer. I denne sammenheng vil vi minne om Energidepartementets tydelige instruks i brev av 27. august 2025 (vedrørende KVU Helgeland), hvor departementet understreker behovet for dynamisk tilpasning:

"Departementet understreker viktigheten av at Statnett i den videre prosessen tilpasser nett-utviklingen på Helgeland til behovsutviklingen, både når det gjelder omfang, rekkefølge og tidspunkt. En styrke ved konsept 1 er at det er trinnvis og at det gir mulighet for fleksibilitet i gjennomføringen. Dette gjelder ikke bare tiltak som gir økt kapasitet inn til området (trinn 2 og 4), men også tiltak som gir økt kapasitet inn til de enkelte stasjonene (trinn 1 og 3). I KVUen har Statnett lagt til grunn at forbruksveksten kommer først i Mosjøen (Marka stasjon). Dersom dette endrer seg, og forbruksveksten i Rana overstiger det som det planlagte stasjonstiltaket i Rana stasjon legger til rette for, må gjennomføringen av konseptet tilpasses deretter."

2. Behov for forsering av linjen til Sverige

Statnett legger opp til en full Konseptvalgutredning (KVU) for den nye linjen til Sverige. Dette er erfaringsmessig en lang og usikker prosess, noe som medfører betydelig risiko for at ambisjonen om ferdigstillelse i perioden 2035–2037 ikke nås.

SMA Mineral AS oppfordrer sterkt til at Statnett søker unntak, parallellkjøring av prosesser eller andre virkemidler for en raskest mulig fremdrift. Målet må være at denne kritiske forsterkningen av nettkapasiteten på Helgeland gjøres tilgjengelig nærmere 2034. En slik

forsering vil styrke de industrielle prosjektene på Helgeland betydelig, ved at ny kapasitet fra Sverige blir tilgjengelig i samme tidsrom som den planlagte linjen til Marka trafo og tilhørende ny trafostasjon står klar.

3. Frigjøring av "inneklemt" nettkapasitet for raskere utnyttelse

Dagens situasjon medfører at verdifull nettkapasitet er "inneklemt" og allokert til prosjekter under Marka trafo – prosjekter som uansett ikke kan realiseres før tidligst 2034. Disse bør ikke være til hinder for andre prosjekt uten de samme begrensningene.

SMA Mineral AS mener denne kapasiteten umiddelbart bør kunne frigjøres og allokteres til andre, modne industriprosjekter i regionen som har evne til å ta ut kapasiteten på et vesentlig tidligere tidspunkt. En slik proaktiv koordinering og porteføljestyling fra Statnetts side vil sikre en langt raskere utnyttelse av tilgjengelig kraft og kapasitet på Helgeland. Dette vil akselerere verdiskapingen, øke sysselsettingen og gi tidligere inntekter for kraft- og nettselskapene. De prosjektene under Marka trafo som uansett må vente på ny infrastruktur, vil i praksis ikke bli skadelidende av en slik dynamisk tilpasning dersom linjen til Sverige forseres.

4. Nye endepunkter må ikke true planlagt kapasitet mot Rana

Vi registrerer at det foreligger spennende forslag om alternative endepunkter og påkobling av prosjekter i Hattfjelldal. SMA Mineral AS er positive til løsninger som gagnar regionen bredt, men vi vil presisere ett ufravikelig krav: Slike justeringer må ikke under noen omstendighet få negative konsekvenser for den planlagte kapasitetsutvidelsen på inntil 1300 MW mellom Nedre Røssåga og Rana trafo, slik det opprinnelig er foreslått i *KVU Helgeland*.

Vi ser frem til den videre prosessen og et fortsatt godt samarbeid.

Jan I. Gabor
Rådgiver ZEQL og SMA Mineral AS
Gabor AS på oppdrag av SMA Mineral AB
Telefon: +47 907 46046
E-post: jan.gabor@smamineral.com
Hemsida: <http://www.smamineral.com>
Hemsida: <https://www.zeql.com/>